

فوج حوزة

آیت‌الله‌العظمی مظاهری در پیامی به مناسبت یکصدمین سال باز تأسیس حوزه علمیه قم تصریح نمودند

هجرتی تمدن‌ساز

• هجرت آیت‌الله‌العظمی حائری یزدی به قم، عَشَّ آل محمد علیهم السلام و تأسیس حوزه علمیه قم؛ هجرتی مقدس نظیر هجرت تاریخی شیخ الطائفة الامامیه حضرت شیخ طوسی اعلی الله مقامه از بغداد به نجف اشرف بود که مایه تأسیس حوزه علمیه مقدسه نجف اشرف گردید.

تفاوت‌ها و کارویژه‌های داده‌پردازی هوش مصنوعی و هوش وحیانی

• ما باید در مقابل هوش مصنوعی به سمت و سوی استفاده از هوش وحیانی بیایم و تهدیدات نهفته در آن را به فرصت و نقاط ضعف آن را به قوت تبدیل کنیم.

مبلغ باید مانند سراج باشد

• در تبلیغ نباید مانند شمع باشیم؛ چراکه شمع در کنار روشن‌گری می‌سوزد و آب می‌شود؛ کسی که تبلیغ انجام می‌دهد، باید مانند سراج باشد تا علاوه بر سوختن، خودش نیز بهره‌مندی و روحی ببرد.

چالش‌های ۱۱ گانه در برابر وحدت جهان اسلام

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن زمانی

• تقریب دارای چهار درجه است که از نظر تاریخی، باید مراحل آن را به ترتیب ببینیم تا به قله برسیم. مرحله اول تقریب، ترک منازعات و جنگ‌ها و سب و نفرت و درگیری‌ها و ایجاد همزیستی مسالمت‌آمیز و زندگی با محبت کنار هم است...

آیت‌الله اعرافی در اجتماع مردم قم تصریح کرد

فلسطین نماد تقابل تمدن اسلامی و تمدن غیراسلامی

مدیر حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه این کارزار محدود میان مقاومت فلسطین و صهیونیست‌های غاصب نیست؛ بلکه میان گفتمان مقاومت و انقلاب اسلامی و گفتمان آمریکایی و صهیونیستی است، افزود: امام خمینی علیه السلام ۶۰ سال قبل، این ندا را فریاد کرد که رئیس‌جمهور آمریکا بدانند، منفورترین افراد نزد ملت ما، آمریکا و رئیس‌جمهور آمریکاست و تمام گرفتاری‌های ما از آمریکاست و امروز هم که رئیس‌جمهور نادان و فرتوت آمریکا در وسط میدان مقابله با اسلام حضور پیدا می‌کند، مردم، مراجع،

مدیر حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه اسرائیل در طول تاریخ با انکار بر پشتیبانی آمریکا و اروپا، سیاست خشونت‌گریان و بی‌رحمی بی‌پایان را دنبال کرده تا با این سیاست شیطانی، مردم و ملت‌ها را بترساند، افزود: امروز هم با همین سیاست، بیمارستان را بر سر بیمارستان خراب کرده است؛ ولی باید بدانند که هرگز مقاومت در فلسطین، لبنان، ایران و جهان اسلام در برابرش تسلیم نخواهند شد و از این خشونت نخواهند

مدیر حوزه‌های علمیه با بیان اینکه سرزمین رژیم صهیونیستی، از سرزمین‌های اسلام غصب شده و نامشروع است، افزود: فلسطین نماد برخورد تمدن وحشی غرب با تمدن اسلام و نماد مقابله استکبار با اسلام است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله اعرافی، ۲۶ مهر در تجمع محکومیت جنایت رژیم صهیونیستی به‌خاطر بمباران بیمارستان المعدادنی غزه که در صحن امام رضا علیه السلام حرم مطهر یانوی کرامت علیه السلام برگزار شد، اظهار کرد: ما در این تجمع بزرگ، درود می‌فرستیم به ارواح شهدای اسلام و مقاومت، شهید سلیمانی و همه شهدای فلسطین، غزه، لبنان و همه سربازان و سرداران بزرگ اسلام و مقاومت؛ و ابراز همدردی می‌کنیم با مظلومان فلسطین و غزه و درود می‌فرستیم به همه شما که با دوستی و حمایت خود، این‌گونه در صحنه حضور داشته‌اید.

وی با بیان اینکه سرزمین رژیم صهیونیستی، از سرزمین‌های اسلام غصب شده و نامشروع است، افزود: فلسطین نماد برخورد تمدن وحشی غرب با تمدن اسلام و نماد مقابله استکبار با اسلام است؛ بنابراین فلسطین مسئله ملی همه جهان اسلام و مسئله حیاتی و هویتی ماست.

امام جمعه قم با تأکید بر اینکه فلسطین و لبنان سنگرهای نخستین است که اگر فرو بریزد، دشمن به همه سرزمین‌های اسلام یورش می‌برد، گفت: نسل مجاهد امروز بدانند که فلسطین آرزگاه اسلام و استکبار است و گمان نبریم که فلسطین به ایران، لبنان، عراق، سوریه، پاکستان و سایر کشورهای اسلامی ربطی ندارد.

مدیر حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه هفتاد و پنج سال است که فلسطین و مسجدالاقصی اشغال شده است، افزود: تا قبل از انقلاب، هر جا کارزاری بین مسلمانان و رژیم صهیونیستی ایجاد شد، مسلمانان شکست خوردند؛ ولی انقلاب اسلامی ایران با بنیان نهادن گفتمان نو در خاورمیانه، حزب‌الله، حماس و جهاد اسلامی را ایجاد کرد و محور مقاومت زنجیره‌ای شکل داد و در این عصر، هر کارزاری که بر پا شد، اسرائیل در برابر خود، امواج نیروهای الهی و مقاومت را دید.

وی با بیان اینکه امروز مردم ایران پیرو همان گفتمان مقاومت هستند و این راه را ادامه خواهند داد، افزود: طوفان الاقصی فصلی جدید و نقطه عطفی در تاریخ اسلام بود و امت اسلام، باید بدانند که در این نقطه عطف، اگر خطا کنیم و به عقب برگردیم و اراده استوار خود را به مستکبران عالم نشان ندهیم، شکست در پیش است؛ ولی اگر بایستیم، آفتاب پیروزی به روی امت اسلام گشوده خواهد شد.

ایام مقاومت فلسطین از مصادیق ایام‌الله است

عضو مجلس خبرگان رهبری، با بیان اینکه در روایات آمده است که حضرت عیسی علیه السلام همراه با امام زمان علیه السلام ظهور خواهد کرد و پیروان خود را دعوت می‌کند، گفت: این اقدام از مسجدالاقصی آغاز خواهد شد و این مسجد محل اعلام و آغاز حکومت مهدوی خواهد بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محسن اراکی، ۲۴ مهر در یادواره شهدای مظلوم غزه که به همت مدرسه علمیه امام

زین‌العابدین علیه السلام در آستان مقدس امامزاده شاه‌جمال علیه السلام برگزار شد، اظهار کرد: ایام مقاومت فلسطین در راه خدا، ایامی بزرگ و از مصادیق ایام‌الله است.

عضو شورای عالی حوزه‌های، با اشاره به اینکه مردان این میدان، مردان الهی هستند، مطرح کرد: این افراد تمام خود را فدای خدا می‌کنند.

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام، با بیان اینکه در قرآن کریم از جریان نفاق یاد شده است، عنوان کرد: خداوند در این آیات می‌فرماید که جریان نفاق، همواره با شما همراه خواهد بود و اگر شما با ایمان و متحد باشید، می‌توانید بر آن‌ها پیروز شوید.

وی با اشاره به اینکه تمام زندگی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله، سنت و حکمت است، خاطرنشان کرد: یکی از این سنت‌ها و حکمت‌ها، درخصوص اسراء است.

آیت‌الله اراکی با بیان اینکه در روایات آمده است که حضرت عیسی علیه السلام همراه با امام زمان علیه السلام ظهور خواهد کرد و پیروان خود را دعوت می‌کند، خاطرنشان کرد: این اقدام از مسجدالاقصی آغاز خواهد شد و این مسجد محل اعلام و آغاز حکومت مهدوی خواهد بود.

وی با اشاره به اینکه یهودیان به تکثیر نسل و فرزندآوری همت بسیاری دارند، تصریح کرد: امروز شرکت‌های سرمایه‌گذاری بزرگ دنیا و رسانه‌های پر قدرت دنیا، دست یهودیان است.

عضو خبرگان رهبری، با بیان اینکه یکی از وعده‌های الهی این است که عاقبت یهودیان و صهیونیست‌ها روسیاهی و رسوایی است، یادآور شد: در این وعده آمده است که مسجدالاقصی آزاد خواهد شد و تمام صهیونیست از قدرت خارج خواهند شد.

وی با اشاره به اینکه امروز در مسیر تحقق این وعده هستیم، بیان کرد: از شهدای مقاومت که نمادهای ایستادگی، خداخواهی، ایثار و فداکاری هستند، تقدیر می‌کنیم.

ترسید؛ بلکه به فضل خدا قوی‌تر از قبل، در برابرش خواهند ایستاد.

آیت‌الله اعرافی در محور دوم سخنانش، گفت: حرف منطقی ما همان‌طور که رهبر معظم انقلاب فرمودند، این است که اساس حل مشکل، در بازگرداندن فلسطین به فلسطینیان و دادن حق انتخاب به خودشان است.

وی با بیان اینکه ما کارزار فلسطین را جنگ مظلومان و مستکبران می‌دانیم، افزود: جهان اسلام و عرب باید در صحنه همدردی و همبستگی امت اسلام با فلسطین، چونان یک پیکر و ارتش و یک واحد در برابر دشمنان شوند و همه ما عالم اسلام را به وحدت در برابر دشمن صهیونیستی فرامی‌خوانیم. مدیر حوزه‌های علمیه تأکید کرد: دولت‌های اسلامی، باید فریاد ملت‌های اسلامی را بشنوند و پای کار فلسطین بیایند و عادی‌سازی روابط با رژیم صهیونیستی را کنار بگذارند و به حمایت‌های خود از محور مقاومت بیفزایند و به سازمان‌های بین‌المللی فشار بیاورند؛ زیرا امروز فلسطین، نیازمند حمایت و همراهی شمامست.

وی خاطرنشان کرد: این دعوت رسول‌خدا صلی الله علیه و آله از شما دولت‌های عرب و مسلمان و آزاد جهان است که روابط سیاسی و اقتصادی خود را با رژیم صهیونیستی قطع کنید و سفارتخانه‌های آنها را ببندید و به فلسطین تحویل بدهید؛ زیرا امت اسلام، بعد از این نمی‌پذیرد که همراه دشمن باشند.

آیت‌الله اعرافی با تأکید بر اینکه جریان‌های فلسطین باید به مقاومت و حماس بیبندند و سازش را کنار بگذارند تا در محور مقاومت فصل جدیدی رقم بخورد، افزود: اسرائیل بدانند با ستم و وحشی‌گری، نمی‌تواند از ذلت و شکست رهایی پیدا کند و با قهر ملت مسلمان و آتش‌فشان مقاومت روبه‌روست و به فضل خدا به زباله‌دان تاریخ پرتاب خواهد شد.

وی با بیان اینکه مجامع بین‌المللی بدانند، پرونده‌شان سیاه است و امروز باید از رویه سابق خود برگردند، ابراز کرد: ما از دولت و مجلس تشکر می‌کنیم که به ندای رهبر معظم انقلاب و مقاومت پاسخ دادند و همه ما قدردان مقام والای رهبری هستیم و گوش‌به‌فرمان ایشان، تلاش می‌کنیم که این گفتمان را پیش ببریم.

مدیر حوزه‌های علمیه کشور خاطرنشان کرد: ما جمع شده‌ایم که به فلسطینیان بگوییم، ما با شما هستیم و پای اسلام، انقلاب و آرمان‌های شهدا ایستاده‌ایم و امروز مردم، مراجع، مسئولان و جوانان قم، با فلسطین اعلام همبستگی می‌کنند و با خدای خود و رسول‌خدا صلی الله علیه و آله و اولیای الهی علیهم السلام عهد و میثاق فداکاری تا پای جان می‌بندند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، ۲۵مهر در دیدار حدود هزار نفر از نخبگان و استعداد‌های برتر علمی کشور، قضایای جاری فلسطین را جنایت عبان رژیم صهیونیستی و نسل‌کشی آشکار در مقابل چشم همه جهانیان خواندند و گفتند: اعتراض مسئولان برخی کشورها در مکالمات خود با مسئولان ما، این بوده که چرا فلسطینی‌ها غیرنظامیان را کشته‌اند؟ این حرف خلاف واقع است؛ چراکه ساکنان شهرک‌ها غیرنظامی نیستند و مسلح هستند؛ ولی با حتی فرض غیرنظامی بودن، چه تعداد از آنها کشته شدند و چه تعداد از غیرنظامیان فلسطینی این روزها به شهادت رسیده‌اند؟

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: رژیم غاصب صد برابر آن تعداد، یعنی چند هزار زن و بچه و پیر و جوان غیرنظامی را در این چند روز کشته است و با بمباران مراکز پرجمعیت و ساختمان‌هایی که می‌داند، محل سکونت غیرنظامیان است، جلوی چشم مردم دنیا در حال جنایت است.

ایشان با تأکید بر اینکه دولت غاصب صهیونیستی به علت این جنایات قطعاً باید محاکمه شود، دولت آمریکا را مسئول سیاست‌های رژیم غاصب دانستند و افزودند: بر اساس اطلاعات متعدد، سیاست‌گذار و تنظیم‌کننده سیاست جاری این روزهای رژیم صهیونیستی، آمریکایی‌ها هستند و آمریکا در این قضیه مسئول است و باید مسئولیت خود را بشناسد.

معظم‌له با تأکید بر اینکه بمباران‌ها باید فوراً قطع شود، اجتماعات ملت‌های مسلمان در کشورهای اسلامی و حتی غیرمسلمانان در آمریکا و اروپا را نشانه عصبانیت جدی ملت‌ها از جنایات رژیم صهیونیستی برشمردند و گفتند: اگر این جنایات ادامه پیدا کند، مسلمانان و نیروهای مقاومت بی‌تاب می‌شوند و دیگر کسی نمی‌تواند جلوی آنها را بگیرد. این واقعیت را باید بدانند و این توقع را مطرح نکنند که، نگذارید فلان گروه فلان کار را انجام دهد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای افزودند: البته رژیم صهیونیستی هر کاری بکند، نمی‌تواند شکست مفتضحانه خود در این قضیه را جبران کند.

در ابتدای این دیدار حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، توجه مسئولان فعال و پیگیر قوه مجریه به نکات مورد نظر نخبگان و پیوند جامعه نخبگانی کشور با مدیران جوان سطوح مختلف دولت را ضروری خواندند.

ایشان با اشاره به آغاز یک جهش علمی و تحرک و جوشش پرثمر در محیط‌های دانشگاهی در حدود ۲ دهه قبل، گفتند: افزایش سرعت رشد علمی کشور و رسیدن آن به ۱۲ برابر متوسط سرعت رشد جهانی، از نتایج مبارک آن حرکت بود و اکنون نخبگان، دانشجویان و مراکز علمی – دانشگاهی کشور، باید خود را برای یک خیز جدید و فصل تازه‌ای از تحرک مبتکرانه علمی آماده کنند.

امام خامنه‌ای در دیدار با نخبگان و استعداد‌های برتر علمی

اگر جنایات در غزه متوقف نشود نمی‌توان جلوی مقاومت را گرفت

رهبر معظم انقلاب اسلامی، در دیدار حدود هزار نفر از نخبگان و استعداد‌های برتر علمی کشور

خواستار یک جهش تازه و مبتکرانه علمی و ورود به فصل تازه‌ای از فعالیت‌های نوآورانه در مراکز و محیط‌های علمی-دانشگاهی شدند.

رهبر انقلاب اسلامی تحرک علمی برخی کشورهای منطقه را پس از مشاهده

پیشرفت علمی ایران یادآور شدند و افزودند: نباید به نتایج حرکت قبلی مغرور شویم و از مسابقه علمی جاری در دنیا عقب بمانیم؛ چراکه با وجود همه پیشرفت‌ها، هنوز از لحاظ دانش و علم عقب هستیم.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با اشاره به سخنان امیرمومنان ^{علیه السلام} درباره قدرت علم، گفتند: «العلم سلطان»؛ بنابراین اگر بخواهیم کشور از آسیب‌های متعارف دنیا مصون بماند، باید برای پیشرفت‌های علمی به جد تلاش کنیم.

رهبر معظم انقلاب، سرمایه‌گذاری مادی دولت، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و «سرمایه‌گذاری محیط‌های علمی به‌معنای تلاش برای ابتکار، نوآوری و یافتن راه‌حل‌های میان‌بر حل مشکلات» را لازمه حرکت جدید جامعه نخبگانی و علمی دانستند و خاطر‌نشان کردند: باید با استفاده از همراهی دولت و مسئولان و مدیران جوان کشور و همت همه نخبگان، این جهش جدید را محقق کنیم.

ایشان آینده کشور را روشن و امیدبخش خواندند و افزودند: تجربه به ما می‌گوید: باید از فرصت موجود کنونی حداکثر استفاده را بکنیم و با تکیه بر اراده و توان و زیرساخت‌های موجود در کشور، شیب صعودی پیش‌رو را با قوت پشت‌سر بگذاریم.

رهبر انقلاب اسلامی، نبود اراده، یأس و بی‌اعتمادی به توانایی خود را از جمله موانع پیشرفت هر ملت برشمردند و با اشاره به سخنان تحقیرآمیز یکی از نخست‌وزیران دوره طاغوت درباره ناتوانی ملت ایران در ساخت لولهنگ یا لوله آفتابه گلی، گفتند: در دوره طاغوت، همه عوامل عدم پیشرفت و ادامه عقب‌ماندگی جمع بود؛ اما امروز به‌فضل الهی، هم اراده و هم توان حرکت و پیشرفت علمی وجود دارد.

ایشان چند میلیون جوان دانش‌آموخته و دانشجو را ثروتی بزرگ و با ارزش خواندند و افزودند: بسیاری از این جوانان باانگیزه و باروحیه، پیشنهاد‌های باارزشی برای حل مشکلات دارند.

معظم‌له، خواستن و توانستن را دو واقعیت امروز کشور خواندند و افزودند: اگر مسئولان، مراکز علمی و نخبگان از این فرصت استفاده نکنند، به ایران و تاریخ کشور ظلم می‌شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای علم را مانند همه دارایی‌ها، مسئولیت‌آور دانستند و تصریح کردند: هرکسی در هر دانشی نخیه می‌شود و به رتبه‌ای دست می‌یابد، هم از آن دانش و هم از اعتباری که به‌واسطه آن دانش در جامعه به‌دست می‌آورد، باید در جهت خدمت به مردم استفاده کند.

رهبر انقلاب با استناد به سخنانی از امیرمومنان ^{علیه السلام} مبنی بر تعهد علما و دانشمندان برای شناخت و دفاع از مظلوم در مقابل ظلم، واکنش در مقابل جنایات رژیم صهیونیستی در غزه، جزء مسئولیت‌هایی است که پروردگار بر عهده دانشمندان گذاشته است.

ایشان در ادامه سخنان‌شان با اشاره به تکررات قبلی درباره اصلاح رویه مشروط بودن ارتقای اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها به مقالات علمی؛ از استمرار این روند غیرمنطقی انتقاد کردند و گفتند: مقاله‌نویسی و انتشار تحقیقات و مقالات اسنادی معتبر در مجلات و مراکز علمی دنیا و شرکت در مسابقه علمی جهان، کار خوبی است که حتماً باید انجام بگیرد؛ اما منوط کرد ارتقای اعضای هیئت علمی به این موضوع، منطقی نیست.

رهبر انقلاب اسلامی افزودند: البته مقالات علمی خوب، مایه ارتقای شهرت و

اعتبار علمی کشور است که دستگاه‌های مدیریت علمی کشور، باید برای این ارتقا، راه‌های مناسبی پیدا کنند تا رتبه علمی کشور در رتبه‌بندی‌های جهانی تنزل پیدا نکند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، با تأکید بر اینکه هدف اصلی از تولید مقالات علمی و پژوهشی و پایان‌نامه‌ها، کمک به حل مسائل کشور باشد، افزودند: بهداشت و سلامت، مسکن، امنیت، تغذیه، خانواده، محیط زیست، اصلاح ساختارهای حکومتی و ارتباطات بین‌المللی، از جمله مسائل کشور است که باید مقالات و پژوهش‌های علمی قوی دارای راه‌حل برای آنها تولید شود و در این زمینه، نباید به کارهای روزنامه‌ای و یادداشت‌های به‌اصطلاح ژورنالیستی اکتفا شود.

رهبر انقلاب اسلامی در بیان نکته پایانی، به تبیین وظیفه مسئولان در قبال نخبگان پرداختند و گفتند: مسئولان کاری کنند که نخیه احساس مفید بودن بکند.

ایشان از جمله عوامل مهاجرت نخبگان را (که گاهی حرف‌های مبالغه‌آمیزی هم درباره آن مطرح می‌شود)، احساس بی‌فایده‌گی در نخیه دانستند و افزودند: «امکان اشتغال» و «امکان تداوم مطالعات و تحقیقات»، دو توقع نخبه از دستگاه مدیریت کشور است که باید این دو امکان برای آنها فراهم شود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، تشکیل شرکت‌های دانش‌بنیان را از عوامل نشاط و پیشرفت اقتصادی و علمی کشور و در عین حال، ایجاد احساس مفید بودن در نخبگان خواندند و تأکید کردند، شرکت‌های دانش‌بنیان را تقویت کنید که یکی از راه‌های تقویت، خودداری کامل دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی، از واردات و خرید محصولات خارجی است که مشابه آن را شرکت‌های دانش‌بنیان تولید می‌کنند.

پیش از سخنان رهبر انقلاب، هفت نفر از نخبگان حاضر در این نشست، به بیان نکات، انتقادات و پیشنهاد‌های خود در این موضوعات پرداختند:

– سازوکار نقش‌آفرینی شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه خوردو؛

– بهبود اجرای سیاست‌های محرومیت‌زدایی از مناطق محروم؛

– اهمیت سرمایه‌گذاری کنویر، خودداری کامل راهبردی و اقتدارآفرین، نظیر هیئت‌های کوانتومی و صنعت تراشه؛

– چالش‌های سیاست‌گذاری بخش کشاورزی و اصلاح روند مشارکت نهاد‌های علمی و عناصر دانشگاهی در این حوزه؛

– به‌روزرسانی دستورکارهای حوزه مدیریت آلودگی هوا و اصلاح نظام توزیع یارانه‌های حوزه انرژی؛

– اهمیت جایگاه جهانی طب سنتی و گیاهان دارویی، مزیت‌های نسبی ایران و بازار جهانی خدمات و محصولات این حوزه؛

– و رشد فعال رابطه صنایع مادر و شرکت‌های دانش‌بنیان.

همچنین در ابتدای این دیدار آقای دهقانی فیروزآبادی معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان رئیس‌جمهور و رئیس بنیاد ملی نخبگان، با اشاره به تحول این بنیاد از یک نهاد صنفی به یک مرکز تأثیرگذار بر مسائل کشور در دولت سیزدهم، گزارشی در خصوص افزایش چشم‌انداز اقتصادی شرکت‌های دانش‌بنیان، بازرطراحی ستادهای توسعه فناوری، اجرای الگوی کنسرسیوم‌های دانش‌بنیان، ضرورت اجرای پروژه‌های عظیم پیشران یا به‌کارگیری شرکت‌های دانش‌بنیان و هدف‌گذاری برای ایجاد بانک اقتصاد دانش‌بنیان، بر مبنای سرمایه‌های شرکت‌های این حوزه، بیان کرد.

مسائل مستعجده می‌شود.

تقریباً یک چهارم این کتاب به زبان عربی است. سؤالات عربی غالباً از طرف اهل علم بوده؛ لذا در برخی پاسخ‌ها به استدلال فقهی حکم نیز اشاره شده است. همچنین تعدد شهرهایی که استفتانات از آنها رسیده است، گستره نفوذ مرجعیت علامه کلباسی ^{علیه السلام} را نشان می‌دهد.

این مجموعه شامل: ۳۴ باب فقهی از طهارت تا دیات و یک باب نیز، در آخر به‌عنوان متفرقات است.

علاقه‌مندان برای تهیه ایسن کتاب، می‌توانند به نشانی اینترنتی مؤسسه بوستان کتاب به آدرس www.bustanektab.ir مراجعه‌کنند.

آیت‌الله‌العظمی جوادی‌آملی

کسانی که چنین جنگ‌های نابرابری راه می‌اندازند از حیوان پست‌ترند

این مرجع تقلید گفتند: کرامت انسانی است که می‌تواند جهان را اداره کند. دین اسلام اجازه جنگ و کشتار را به هیچ‌کسی نمی‌دهد و کسانی که چنین جنگ‌های نابرابری را راه می‌اندازند از حیوان پست‌تر هستند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی علوم وحیانی اسراء، جمعی از اعضای شورای علمی کتاب‌شعبه به روایت علامه جوادی، ۲۵ مهر و حضور در بیت آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی، با ایشان دیدار و گفت‌وگو کردند.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی در این دیدار بیان کردند: تنظیم کتاب، گاهی اثر علمی دارد؛ مثل کارهای حوزه و دانشگاه که یک خدمت علمی است؛ ولی یک وقت در شرایط کنونی هستیم که دنیا در لبه پرتگاه جنگ جهانی سوم است. این کشتارهای بی‌رحمانه در فلسطین، این کودک‌کشی در غزه و امثال آن، که در این موارد، تنها علم مشکل را حل نمی‌کند.

ایشان بیان کردند: انسان دارای دو بعد است و اینکه می‌گوییم برتر از فرشته هست؛ یعنی قوی‌تر از فرشته است؛ چراکه دستگاه علمی فرشته از دستگاه عملی او جدا نیست؛ هرچه می‌داند، همان را عمل می‌کند؛ اما انسان آن قدر مقتدر است که دستگاه علمی او از دستگاه عملی او جداست؛ یعنی می‌تواند چیزی را که صد درصد علم دارد، روی آن پا بگذارد و عمل نکند؛ زارش این است که دستگاه علم و اندیشه و جزم، کاملاً با دستگاه عمل و اراده و عزم جداست.

این مرجع تقلید تصریح کردند: در حوزه تا حدودی بین طلب و اراده بحث شده و اما بحث عزم و جزم کجا، این مباحث کجا! ما تا خودمان را نشناسیم، نه می‌توانیم زندگی کنیم و نه می‌توانیم، جامعه را اداره کنیم! الان جامعه جهانی در لبه پرتگاه است؛ نشانه آن هم همین جریان غزه و کودک‌کشی‌هایی است که دارد انجام می‌شود. سرش این است که شما هرچه در حوزه و دانشگاه تلاش و کوشش کنید، سطح علم و دانش و جزم را می‌توانید بالا ببرید. ولی بالابردن سطح عزم، دست حوزه و دانشگاه نیست؛ بلکه سطح عزم دست مسجد و نماز شب و دعا و نیایش است!

ایشان گفتند: همان‌طور که گوش و چشم انسان از همدیگر جداست و احتمال دارد، کسی ببیند؛ ولی نشنود و بالعکس، دستگاه عزم و جزم نیز، صد درصد از همدیگر جداست؛ لذا اگر دستگاه جزم و دستگاه عزم را نشناسیم که کجایی هست، هرگز نمی‌توانیم، خود را اصلاح کنیم. به ما گفته‌اند خود را اصلاح کنید. انبیاء و اولیاء آمده‌اند و به ما توصیه کرده‌اند که تهذیب نفس و تزکیه داشته باشید؛ اما ما باید بدانیم که چگونه این علم را به عمل برسانیم، باید بدانیم که چگونه کسی که صد درصد می‌داند، حق با کیست؛ ولی در عین حال روی حق پا می‌گذارد را اصلاح کنیم! معظم‌له سپس به اهمیت علم کلام اشاره و بیان کردند: این مباحث در علم کلام بحث می‌شود که جای آن در حوزه‌ها خالی است؛ در حوزه مباحث فقه و اصول هست و اساتید بزرگی نیز تربیت کرده است؛ اما مباحث کلامی و فلسفی در حوزه‌ها کم است. ما وقتی می‌توانیم، حرف جهانی بزنیم که جهانی فکر کنیم و جهانی کتاب بنویسیم؛ ولی با موعظه و اخلاق به‌تنهایی، کار جهانی پیش نمی‌رود. قرآن گفته انسان را خدا آفرید و خدا نیز معرفی کرد که کجا جای جزم و کجا جای عزم است و کجا سلطان نفس نشسته که می‌تواند، جزم و عزم را با هم هماهنگ کند؛ اینها مباحث کلامی است که باید بحث شود. جای این کار در حوزه خالی است.

حضرت آیت‌الله جوادی آملی همچنین ابراز کردند: خداوند در قرآن کریم، از کرامت انسان صحبت می‌کند و کرامت انسانی است که می‌تواند جهان را اداره کند. دین اسلام اجازه جنگ و کشتار را به هیچ‌کسی نمی‌دهد و کسانی که چنین جنگ‌های نابرابری را راه می‌اندازند، «کالآعنام بل هم اضل» هستند؛ اینها از حیوان پست‌تر هستند.

معظم‌له ضمن تقدیر از زحمات این گروه برای تدوین کتاب معرفی‌شعبه خاطر‌نشان کردند: برای تدوین کتاب، اول خطوط کلی مشخص شود، منبع اصلی، آیات و روایات معتبر باشد. در فصل اول، آیات محکمه مربوط به اعتقادات و معارف را شناسایی کنید، آیات متشابه را شناسایی کنید، ارجاع متشابهات به محکمات را خوب تبیین کنید و سپس جمع‌بندی پایانی را داشته باشید. در فصل دوم، همین کارها درباره روایات انجام شود؛ روایات نیز محکمات و متشابهات دارد که باید شناسایی شود و فصل سوم که مسئله عقل است که در اینجا نیز، باید محکمات عقلی مشخص شود، متشابهات و موهومات و عقل‌نماها مشخص شود، عقل محکم را محیط بر عقل‌نماها قرار دهید و سپس جمع‌بندی داشته باشید.

ایشان بیان کردند: عقل کم‌بها نیست؛ عقل آن قدر بها دارد، آنقدر قوی و غنی و مقتدر هست که می‌تواند، در برابر خدا بایستد. عقل اگر عقل باشد، استدلال داشته باشد، می‌تواند در مقابل خدا احتجاج‌کند؛ اما عقل چراغ خوبی است؛ مثل آفتاب و اگر صراط نباشد، با آفتاب هیچ‌کس به مقصد نمی‌رسد! بشر هر چه درس بخواند، چراغش قوی‌تر می‌شود و اگر صراط نباشد، هیچ فایده‌ای به حالش نخواهد داشت و صراط، انسان کامل است؛ پیامبر گرامی اسلام ^{صلی الله علیه و آله} و ائمه معصومین ^{علیهم السلام}، صراط هستند که قول و فعل آنها حجت است، سنت و سیره آنها حجت است و عقل باید این را ببیند.

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم نیز، ضمن محکومیت این اقدامات سخیف و ضد حقوق بشری رژیم زنجکش و کودک‌کش صهیونیستی، از جامعه جهانی به‌ویژه کشورهای عربی اسلامی، سازمان ملل متحد و شورای امنیت این سازمان و تمامی سازمان‌ها و نهادهای دینی و اسلامی انتظار دارد تا به وظایف خود در قبال این نسل‌کشی عمل نموده و تلاش خود را صرف رفع اشغال و توسعه‌طلبی و تجاوزات رژیم اسرائیل علیه مردم فلسطین کنند.

• سازمان بسیج اساتید، طلاب و روحانیون کشور

آنچه امروز برای مردم مظلوم غزه اتفاق افتاد، مصداق بارز جنایت علیه بشریت است که در آن زنان مظلوم، کودکان معصوم و پیران بی‌توا ناجوان‌مردانه و وحشیانه به خاک و خون کشیده می‌شوند. گناهشان چیست که باید جور حرص و طمع پایان‌ناپذیر گرگ‌های انسان‌نمایی شوند که خواب آشفته تسلط بر جهان و سیطره بر نیل تا فرات را می‌بینند و هلوکاست دیگری را رقم زدند و با هجوم وحشیانه به بیمارستان‌های معمدانی، کودکان و زنان بی‌پناه تحت درمان را به شهادت می‌رسانند.

آیا مدعیان حقوق بشر که در این وقایع دهشتناک، متجاوزان صهیونیست را مظلوم نشان می‌دهند و برای آنها اشک تمساح می‌ریزند و یا کسانی که سکوت اختیار کرده و یا دعوت به آرامش می‌کنند و در کمال وقاحت پروژه انتقال مردم فلسطین به خارج از این کشور، تحت لوای حقوق بشری را مطرح می‌کنند، نمی‌توانند خون‌خواران متجاوز اسرائیلی را از بی‌گناهان مورد تهاجم، تمیز دهند؟

متأسفانه انفعال و بی‌عملی دولت‌های غربی و عربی و نهادهای بین‌المللی از جمله سازمان ملل متحد در برابر این نقض گسترده موازین و قوانین جهانی و انسانی در سرزمین‌های اشغالی، رژیم صهیونیستی را در تداوم جنایات علیه مردم مظلوم فلسطین گستاخ‌تر نموده است.

از سازمان‌ها و مجامع بین‌المللی و حقوق بشری انتظار می‌رود، در راستای وظایف قانونی و انسانی خود، بر استیفای حقوق ملت فلسطین و مجازات اشغالگران پرداخته و دامن خود را از مشارکت در این جنایات انکارناپذیر، پاک نمایند و با واکنش قاطع و مؤثر، به‌گونه‌ای که این رژیم صهیونیستی را از اقدامات خود باز دارد، آن را محکوم نمایند.

ما اساتید، طلاب و روحانیون بسیجی و انقلابی کشور، ضمن ادای احترام به روح بلند و با عظمت شهدای مظلوم فلسطین و همدردی با مظلومیت مردم فلسطین، بر حق ذاتی و قانونی آن‌ها برای دفاع از خود در برابر وحشی‌گری و جنایات شیخ رژیم اسرائیل تأکید نموده و بر اقدام عاجل جهانی برای توقف اقدامات ضد بشر این رژیم تأکید می‌نماییم.

همچنین ما اساتید، طلاب و روحانیون بسیجی آمادگی خود را جهت اعزام برای دفاع از مردم مظلوم غزه اعلام می‌داریم و از مراجع عظام تقلید، علمای جهان اسلام، شخصیت‌های حوزوی و اساتید محترم دعوت می‌کنیم، ضمن اتخاذ مواضع مشترک در محکومیت این جنایات هولناک، صدای این مردم مظلوم در عرصه‌های مختلف بوده و مسئولیت روشنگری و تبیین خود را در دفاع از آن‌ها فراموش نکنند و اجازه ندهند، وحشیانه‌ترین فجایع بشری در برابر دیدگان آن‌ها به وقوع بپیوندد، تا پیروزی کامل فلسطینی‌ها و امت حزب‌الله به‌زودی محقق گردد. ان‌شاء‌الله

مجمع نمایندگان طلاب و فضلالی حوزه علمیه قم، ضمن محکومیت جنایات دولت نسل‌کش نتانیاهو به سران اسرائیل هشدار می‌دهد، انتقام سختی در انتظار شما قاتلان کودکان فلسطینی است؛ چراکه این فرمان از قرآن کریم است: «انا من المجرمین منتقمون».

جهانیان بدانند، این قوم لجاج و عنود نفس‌های نجس آخر حیات خویش را از ضربه کاری طوفان الاقصی با فلاکت و دربروزگی تجربه می‌کند و خون مظلومان غزه، این پیام را می‌دهد که قدس در آستانه آزادیست.

• بیانیه مشترک حوزه‌های علمیه خواران و جامعه‌الزهرای

جهان، باردیگر ددمنشی صهیونیست سفاک را نظاره کرد و قلب آزادگان عالم و وجدان‌های بیدار از شدت ظلم استکبار خون‌خوار به درد آمد و ندای «هل من ناصر ینصرنی» اطفال، کودکان و زنان بی‌سرنپه به فغان تبدیل شده است. جنایت اخیر صهیونیست‌ها در حمله به بیمارستان مملو از مجروحان جنایت‌های اسرائیل، هیچ توجیهی ندارد و وجدان‌های بیدار با همه توان در مقابل این سبب‌منشی خواهند ایستاد.

موج ظلم‌ستیزی در سراسر جهان مشهود است و حرکت قدرتمند آزادی‌خواهی در دفاع از کبان فلسطینیان مظلوم و مردم شجاع و مظلوم غزه انشاء‌الله به‌زودی با تحقق وعده الهی «ونزید ان نمن علی الذین استضعفوا فی الارض ونجعلهم ائمةً ینجعلهم الوارثین» به ثمر خواهد رسید. مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواران و جامعه‌الزهرای، ضمن عرض تسلیت شهادت مظلومانه مردم مسلمان غزه محضر صاحب‌الامر علیه‌السلام، با اظهار به مجامع بین‌المللی جهت اقدام فوری در جلوگیری از قتل عام کودکان و زنان و بیماران و بی‌گناهان، به غاصبان سرزمین‌های مسلمان و پشتیبانان آنان هشدار می‌دهد که چنانچه دست از ستم و جنایت برندارند، به عذاب خداوند گرفتار شده و در آتشفشان خشم امت اسلام و محور مقاومت نابود خواهند شد.

اکنون روز مقاومت در مقابل ظلم و گاه جهاد و شهادت است و امت‌های مسلمان در راه پیروزی اسلام و محو ظلم و ستم از پهنه گیتی و حذف غده سرطانی صهیونیست، از هیچ جان‌فشانی دریغ نخواهند کرد.

• دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

قریب به ۷۵ سال از عمر نجس رژیم صهیونیستی گذشته و این دولت نامشروع نژادپرست در این مدت از هیچ اشغال‌گری و ظلمی فروگذار نکرده است. جنایت وحشیانه بمباران بیمارستان‌های معمدانی و کشتار زنان، کودکان و غیرنظامیان بی‌دفاع و مظلوم، نمونه دیگری از این وقاحت و انسان‌ستیزی و نقض صریح قوانین و عرف بین‌الملل است.

این کشتار ددمنشانه و هولناک، یک بار دیگر خوی درندگی و سبوعیت رژیم جعلی اسرائیل را به نمایش گذاشت و خلاف کنوانسیون بین‌المللی ژنو و خلاف فطرت پاک تمامی انسان‌های آزاده جهان است.

بی‌شک سانسور و سرپوش گذاشتن رسانه‌های استکباری، این بار قادر نخواهد بود تا جای ظالم و مظلوم را عوض کند و خون شهدای مظلوم فلسطین، عزم ملت مقاوم و مجاهد فلسطین را برای آزادی سرزمین‌شان از لوث وجود اشغال‌گران جزم‌تر خواهد کرد و همان‌گونه که امام خاتمی‌ای (مدظله العالی) فرموده‌اند که «پیروزی فلسطین تضمین شده است» و آرزوی سردار شهید حاج قاسم سلیمانی در خصوص آزادی قدس شریف نزدیک است.

در پی بمباران بیمارستان «المعدانی» غزه توسط جنگنده‌های رژیم صهیونیستی در بمباران بیمارستان «المعدانی» غزه تأکید شد

قطع ارتباط با رژیم کودک‌کش صهیونیستی و قاطعیت سازمان‌های بین‌المللی در پایان دادن به این جنایات

در پی بمباران بیمارستان «المعدانی» غزه توسط جنگنده‌های رژیم صهیونیستی، آیات عظام شبیری زنجانی، نوری همدانی، مظاهری، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیات سعیدی تولیت حرم مطهر حضرت معصومه علیها‌السلام، اعرافی مدیر حوزه‌های علمیه، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مجمع نمایندگان طلاب و فضلالی حوزه علمیه قم، حوزه‌های علمیه خواران و جامعه‌الزهرای علیهم‌السلام، مشترکاً و مجمع نمایندگان طلاب و فضلالی حوزه علمیه قم، با صدور بیانیه‌ها و پیام‌های جداگانه‌ای، ضمن محکوم کردن توحش و سبوعیت رژیم صهیونیستی و به شهادت رساندن کودکان، زنان، بیماران، مردم، مجروحان و کادر پزشکی، از ملت‌های اسلامی و مردم ایران خواستند تا از هیچ کمکی نسبت به مردم مظلوم غزه کوتاهی نکنند.

برای اظهار خشم و همبستگی با مصیبت‌زدگان فلسطین، ۲۶ مهرماه از سوی مراجع عظام و شورای عالی و مدیریت حوزه‌های علمیه و نهادهای حوزوی، در حوزه‌های علمیه عزای عمومی اعلام و درس‌ها تعطیل شد.

• دفتر آیت‌الله‌العظمی شبیری زنجانی

بسم‌الله الرحمن الرحیم

وقایع تلخ و اسفناک روزهای اخیر در سرزمین فلسطین و محاصره و به خاک و خون کشیدن مردم بی‌پناه غزه توسط رژیم اشغالگر، بار دیگر همه انسان‌های آزاده و دردمند را نگران و اندوهگین کرده است. جان صدها انسان مظلوم از دست رفته و جان صدها هزار انسان دیگر در سرزمین فلسطین همچون چند دهه گذشته، بازیچه سیاست‌مداران استعمارگر و دشمنان اسلام قرار گرفته است.

بدین‌وسیله نگرانی و اندوه خود را از تشدید این بحران اعلام داشته و از سازمان‌های بین‌المللی می‌خواهیم که با قاطعیت در به پایان دادن به این فاجعه بزرگ کمک کنند و با تدابیر خود، مانع از تکرار این وقایع تلخ شوند.

• آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی

بسم‌الله الرحمن الرحیم

«قاتلوه‌م یعدیهم‌الله بایدیکم ویخزمهم

وینصرکم علیهم ویشف صدور قوم مؤمنین»

حمله وحشیانه رژیم صهیونیستی به ملت مظلوم و بی‌دفاع غزه، خصوصاً بیمارستان‌های معمدانی اوج رذالت و پستی را به نمایش گذاشت.

هیچ انسان با وجدانی نمی‌تواند نسبت به این جنایت دردناک بی‌تفاوت باشد. سران کشورهای اسلامی نیز، باید از این وضع خارج شده و در گام نخست در دفاع از این ملت ستمدیده ارتباط خود را با این رژیم کودک‌کش قطع نموده و به جای قطعنامه و بیانیه، اقدام عملی نمایند تا تاریخ نام آنها را در ردیف این جنایات بی‌رحم قرار ندهد.

امروز سکوت در برابر این جنایت جایز نیست و اعلام انزجار و دفاع، لازم و ضروری می‌باشد. طبق وعده خداوند متعال زمان فتح و پیروزی نزدیک است و ان‌شاء‌الله اسرائیل و اربابانش به‌زودی به زوال و نابودی خواهند رسید و جبهه مقاومت و وحدت و همدلی و توکل به خدا پیروز خواهند شد. «ان‌تصروا‌الله ینصرکم ویثبت اقدامکم»

و در پایان از ملت‌های اسلامی و مردم عزیز ایران می‌خواهم، از هیچ کمکی نسبت به این مردم مظلوم کوتاهی نکنند.

• آیت‌الله‌العظمی مظاهری

بسم‌الله الرحمن الرحیم

حوادث هولناک اخیر در غزه مظلوم که به دست رژیم سفاک و غاصب اسرائیل انجام پذیرفت، استعمار بیش از هفتاد سال ستم و ظلم آشکار بر فلسطین و پاره تن امت اسلامی بود؛ ولی جنایت بی‌شمرانه دیشب در حمله ددمنشانه به بیمارستان غزه را که در نتیجه آن، صدها کودک و زن و مرد مظلوم و بیمار و بی‌پناه و بی‌دفاع، به شهادت رسیدند، باید اعلام مرگ انسانیت و وجدان اخلاقی به‌شمار آورد.

این مصیبت فاجعه‌بار در طومار مظلومیت فلسطین و قدس و غزه، هیچ‌گاه جبران و فراموش نخواهد شد و اگر مجامع جهانی و دولت‌های ساکت در قبال این فجایع بزرگ انسانی، به‌شبهه ناپسند خود در حمایت از رژیم اشغالگر و جنایت‌کار اسرائیل ادامه دهند، قطعاً بحران‌های بزرگ‌تری در پیش رو خواهد بود که دامان آنان را نیز خواهد گرفت.

از خداوند عزیز و منتقم، عزت و امنیت مسلمانان و نابودی رژیم غاصب و قصاب صهیونیستی را مسألت می‌کنیم.

• جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

بسم‌الله الرحمن الرحیم

جنایت ددمنشانه بمباران بیمارستان «المعدانی» غزه توسط جنگنده‌های رژیم سفاک صهیونیستی و ادامه جنایت‌های گسترده این رژیم کودک‌کش، علیه زنان، کودکان و غیرنظامیان، از هولناک‌ترین و وحشیانه‌ترین وقایع عصر ماست.

این جنایت ضد بشری در سایه حمایت‌های آشکار کشورهای مدعی حقوق بشر و به‌واقع ضدبشری و ضداسلام، رقم می‌خورد و امروز سران دول استکباری و در رأس آن آمریکای جنایت‌کار، در این خون‌ریزی‌ها سهیم هستند.

بی‌شک این کشتارها خشم مسلمانان و آزادی‌خواهان جهان را بر سر سفاکان آوار خواهد کرد و طومار ظلم و ستم آنان را درهم خواهد پیچید.

طوفان الاقصی برای فلسطین، عزت و عظمت به ارمغان آورده است و خون شهدای فلسطینی، سیلاب ویرانگری برای صهیونیست‌ها و جبهه ظلم جهانی خواهد شد.

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ضمن محکوم کردن توحش و سبوعیت رژیم صهیونیستی در بمباران بیمارستان و به شهادت رساندن مردم، مجروحان و کادر پزشکی اعلام می‌دارد:

ظلم و ستم و زورگویی پایدار نمی‌ماند و ایمان و اراده متکی به امداد الهی، سرانجام، پیروزی را محقق خواهد کرد. قدرت، قوت و اقتدار جبهه مقاومت، ثمر مجاهدت و شهادت‌طلبی است و این

راهپیمایی‌ها مؤثر خواهد بود.

به نیازها باشد. نکته مهم آن است که در حوزه تحقیق و پژوهش، ضمن اینکه مطالعات پایه و بنیادین و تحقیقات سنتی و جدید، در همه ابعاد اسلامی و الهی ضرورت دارد، در عین حال کاروان تبلیغ باید گره‌گشایی مشکلات جامعه باشد؛ البته منظور ما از گره‌گشایی، تبلیغ در لایه رویین نیست؛ بلکه در همه سطوح است. به‌خصوص نکته ریشه‌ای اینکه تحقیقات و پژوهش‌های ما به‌شکلی باشد که از انفعال محض بیرون بنیاید؛ یعنی پیشاپیش مشکلات، و معضلات را در خود هضم و حل کند. این امر، امر مهم مقام معظم رهبری و مراجع معظم تقلید است.

این استاد حوزه علمیه قم، با بیان اینکه پرداختن به تبیین و روشنگری و گره‌گشایی از عقده‌های فکری و معرفتی و گره‌های فرهنگی و محتوایی، باید با قوت و عمق همراه باشد و با توجه به نیازها، عمق و عرضه آن افزایش یابد، خاطرنشان کرد: حوزه فقه معاصر و فلسفه‌های مضاف در حوزه به‌شکل جدی پیگیری می‌شود. اهتمام به فقه معاصر، مختص به ساختار ما نیست؛ ولی یک سری حوزه‌ها را در متن حوزه و در بیست طرح پشتیبانی می‌کنیم.

امام جمعه قم با بیان اینکه دبیرخانه حمایت از پژوهش‌های مورد نیاز نظام، به دنبال یک کار صفی جدید نیست؛ بلکه مرتبط به نیاز در میدان است، افزود: بحث سخت‌افزاری که در این بین دنبال می‌شود، طرح هدفمندی است که در پنج سال گذشته تدوین و در سال گذشته فعال شده است. این طرح به این شکل است که استاد، مبلغ و شاگرد به‌شکل هدفمند، تأمین شوند.

مدیر حوزه‌های علمیه بیان کرد: در عرصه تبلیغ نیز، باید مبلغان سنتی تبلیغی را به‌شکل هدفمند مورد حمایت قرار دهیم؛ مثلاً محقق‌ی که تدریس ندارد، ولی دارای تولید است نیز، مورد حمایت قرار گیرد. هدفمندی اساتید و محصلان آغاز شده است. البته در برخی از طرح‌های هدفمندی اساتید و طلاب، شاخص‌های پژوهشی را از پنج به بیست و پنج امتیاز ارتقا داده‌ایم. آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: گفتمان علمی و جمع‌آوری سه هزار اثر برتر در قلمروهای جدید، کار بسیار مهمی بوده است که حوزه دنبال کرده است. یکی از بخش‌های کنشگری حوزه در قلمروی اسناد کشوری آن بود که این ارتباط بین اسناد با خود را ندارد. حدود ۲۵۰ استاد در این طرح مشارکت علمی داشتند که خروجی آن جلسات، روی سند اصلی مؤثر بود.

وی افزود: هوش مصنوعی از مسائل بسیار مهم است که به‌شکل قاعده‌مندتری در حوزه دنبال می‌شود. امروزه غرب به ۱۰۰ دانشجو و استاد هوش مصنوعی، در یک فرایند هوش مصنوعی و فرایند اجتهاد در حال کار هستند. این مسئله نشان‌دهنده پیشگامی حوزه است که امیدواریم، این ابزار در توسعه فعالیت‌ها و مطالعات اسلامی به‌کار گرفته شود.

مدیر حوزه‌های علمیه با بیان اینکه در خصوص ارتباط نهاد پژوهش و تبلیغ، نیازمند یک نظریه جدی هستیم که باید در دستور کار پژوهش باشد، اظهار کرد: تأکید داریم که در تبلیغ، غیر از نیازسنجی‌های خود، نیازمند چند مسئله مهم نیز هستیم که اولین آن، این است که روح حاکم بر جامعه از مباحثی که در غرب است، تا انواع مسائلی را که مولد گفتمان‌های خاص است، بشناسیم. مسئله دیگر، اهمیت نظریه‌های پشتیبان است که از مهمترین شاخص‌های این حوزه، فعالیت‌های شهید مطهری و علاقه طباطبایی ^{رحمته‌الله} است که نظریات آنها،

به گزارش خبرگزاری حوزه، از سلسله نشست‌های آیت‌الله اعرافی با حوزویان، هم‌اندیشی با پژوهشگران برتر حوزه علمیه با محوریت دغدغه‌های مقام معظم رهبری درباره تبلیغ با موضوع «ایده‌های نوآورانه در خصوص کاربست پژوهش در تبلیغ»، با حضور مدیر حوزه‌های علمیه برگزار شد.

آیت‌الله اعرافی در این نشست گفت: در مقام اقدام و عمل، به‌رغم همه کاستی‌ها و مشکلات، از منظومه بیش از صد طرح بزرگ و کلیدی، حداقل پنجاه طرح کلید خورده است. در میان این منظومه طرح‌های کلیدی و کلان، مجموعه‌ای از طرح‌هایی است که به‌شکل مستقیم با تبلیغ مرتبط است. مشخصاً می‌توان به طرح‌هایی چون ۳۰ گرایش و مقطع تبلیغی که در درخت‌واره آموزشی حوزه تقسیم کرده‌ایم، اشاره کرد.

وی افزود: ایجاد مجتمع تبلیغی و توسعه طرح‌های تبلیغی در قم و استان‌ها، از دیگر فعالیت‌های این حوزه بوده است. همچنین بیست طرح در معاونت تبلیغ ایجاد شده است که در هشت طرح آن، تحول عمیق رخ داده است. از جمله آنها می‌توان به طرح امین که با حضور چند هزار نفر درحال اجرا است، اشاره کرد.

مدیر حوزه‌های علمیه بیان کرد: در منظومه طراحی‌های حوزه، مقوله تبلیغ، به‌شکل خاص و عام مورد توجه بوده و در حد مناسبی نیز، در حوزه عملیاتی‌اش شاهد برنامه‌های مناسبی بوده‌ایم.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: پس از فرمایشات مهم رهبری معظم در خصوص تبلیغ، در دو ماه اخیر، فعالیت‌های گسترده‌ای در معاونت‌ها انجام شده است که از جمله آنها، می‌توان به برگزاری سلسله نشست‌ها، اشاره کرد. در این نشست‌ها به دنبال دریافت نظرات و ایده‌ها بوده‌ایم که مجموعه مطالعاتی در این زمینه انجام شده که منجر به فعالیت‌ها و برنامه‌های کوتاه و میان‌مدت می‌شود.

رویکرد تبلیغ باید در درون نظام آموزشی و پژوهشی و خرده‌نظامات پیاده شود

مدیر حوزه‌های علمیه افزود: تبلیغ از یک منظر عام به دو معنی تفسیر می‌شود. نخست تفسیر خاص است که در حوزه معاونت تبلیغ و نهادهای تبلیغی قرار می‌گیرد. تبلیغ در معنای عام بسیار گسترده و وسیع است و به‌نحوی به حوزه آموزش و تربیت و تهذیب و نهادهای عمومی حوزوی سایه می‌افکند. در همین راستا تأکید شده است که رویکرد تبلیغ، باید در درون نظام آموزشی و پژوهشی و خرده‌نظامات پیاده شود. در این بین فعالان این بخش تلاش دارند که همه اضلاع حوزه، نگاهی تبلیغی و تبیینی و روشنگری برای حل مشکلات فرهنگی، اخلاقی، سیاسی و اجتماعی جامعه داشته باشد.

وی بیان کرد: تبلیغ سنتی و نوین، تبلیغ داخل و خارج کشور و سایر گونه‌های تبلیغی باید با رویکرد تهیه یک طرح کلان در معرض کار قرار گیرند.

آیت‌الله اعرافی اظهار کرد: به‌رغم پیشرفت‌هایی که در عرصه تبلیغ صورت گرفته، با کاستی‌های جدی مواجه است که یکی از این کاستی‌ها، فقدان راهبری واحد است. می‌توانستیم در بسیاری از طرح‌ها ورود نکنیم و در برخی اوقات نیز، حداقلی ورود کنیم؛ زیرا نهادهای مختلفی در این عرصه فعال هستند. علی‌رغم اقدامات صورت‌گرفته، کارهای زیادی برای انجام دادن وجود دارد.

پیگیره حوزه اعم از تحقیقات و تبلیغ و... ناظر به نیازها باشد

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: باید کاری کنیم که پیگیره حوزه، اعم از تحقیقات و تبلیغ و... ناظر

امروز پاسخگو باشند. دانش پشتیبان تبلیغ نیازمند یک تفکر اساسی است. تبلیغ ما امروز بر اساس ارتباطات شکل گرفته است که این مسیر یک مسیر ناقص است. در تبلیغ نیازمند ایجاد یک حرکت و جوشش در مخاطبان به سمت دین هستیم. در این مسیر ما دانش پشتیبان شکل نگیرد نه نخبگان ونه جامعه هدف، به هدف خود نمی‌رسند.

ضعف محتوای تبلیغ و همچنین روش زدگی در عرصه پژوهش، جزأت اقدام را از پژوهشگران ما گرفته است. باید پژوهشگران‌مان را در عرصه حقیقی و مجازی نهادینه‌سازی کنیم.

امروزه ناگزیر به ایجاد فراگاهی برای همکاری بین نهادهای تبلیغی، نخبگان و سطوح خاص تبلیغی هستیم. رهبری معظم نیز از این حرکت به عنوان یک کانون نام بردند. این تعریف، فراساختار و غیر وامدار و ساختار است که بتواند عرصه فکر را سریان دهد و نسبت به اجتماع واکنش سریع داشته باشد.

● سرکار خانم فریبا علاسوند عضو هیات علمی پژوهشی مرکز مطالعات و تحقیقات زنان نیز در این نشست بیان کرد:

اگر امر نانوشته‌ای در حوزه به شکل تاریخی داریم که همان تفکیک خاص بین مبلغان و پژوهشگران، باید در این عرصه تجدید نظر کنیم. همین مسأله باعث فروکاست توان تبلیغی شده است. اگر پژوهشگر به وظیفه اصلی خود در حوزه متعهد می‌ماند، خط تبلیغی خود را گم نمی‌کرد. تبلیغ، امتداد پژوهش یک طلبه است. یک محقق حتما باید مبلغ هم باشد. لازم است که محتوای سنگین پژوهشی را به فروعات تبلیغی مبدل کنیم.

پژوهشگران را باید با مهارت‌های تبلیغی آشنا کنیم. همچنین برنامه‌های مطالعه‌محوری سالاه را برای مبلغان داشته باشیم.

ضعف بزرگ مبلغان ما بیشتر در حوزه اطلاعات است نه دانش. این مساله باعث ایجاد یک فاصله گسترده بین سطوح مختلف مردم با مبلغان شده است. اگر یک مبلغ نداند که در جمع‌هایی که می‌خواهد تبلیغ کند چه جمعیتی هستند و مفاهیم امروزی بین آنها چه کارکرد معنایی دارد نمی‌توانیم بین آنها نقش ماندگار تبلیغی داشته باشیم.

● سرکار خانم نجم مشاور طرح و برنامه مدیر جامعهٔ الزهرا نیز در این نشست خاطرنشان کرد:

مهندسی نظام‌های زیرساختی لازم برای ارتقای دستاوردهای پژوهنی در حوزه یکی از کلان‌موضوعات امروز ما است که یکی از برش‌های آن، نقشه راه نظام پژوهشی حوزه است.

به لحاظ روشی، برای تبلیغ پژوهش محور باید از مدل‌های ذهنی، هنجاری، نظری و پیش‌بینی با رویکرد جمعیمی بهره‌مند شویم. توجه به بایسته‌های حوزه‌های علمیه و تبلیغ جهانی آموزه‌های قرآنی از دعوت جهانی تا جنبش جهانی، یکی از نکاتی است که باید در حوزه ما توسعه یابد.

در عرصه حکمرانی تبلیغ پژوهش محور نیز می‌توانیم به چند نکته توجه کنیم. نخست اینکه پایه‌گاه ملی رصد وضعیت ملی اجتماعی و فرهنگ کشور باید پایه‌گذاری شود. نکته دیگر آنکه برای اصلاح و بهبود کیفیت پژوهش و تبلیغ پژوهش محور باید سه محور درون‌داد، فرایند و برون‌داد را روی سامانه جامع تفکر اسلامی متمرکز کنیم. تدوین اولویت‌های پژوهشی و نظام جامع منظومه‌ای و نظام حل مشکلات به شیوه منظومه‌محور از دیگر رویکردهایی است که باید مورد توجه قرار گیرد.

● علی بیات استاد حوزه و دانشگاه در رشته‌های تخصصی روان‌شناسی نیز در این نشست عنوان کرد:

آیه نقر، آیه مدیریتنی و فرهنگی است. در این آیه یک هدف مقدماتی، میانی و غایی بیان شده است. ارتباط وثیق بین تحقیق و تبلیغ در این آیه بیان شده است. منتها در عرصه تبلیغ، مباحث فقهی و دروسی که ناظر به هدف غایی از تفکر در دین باشد را نمی‌بینیم.

آسیب‌ها و موانع این امر نیز در چهار محور قابل توجه است که شامل افراد و اسناد بالادستی، نگرش‌های مرتبط به تبلیغ، نیروی انسانی و نظام‌واره موضوعات تبلیغی است.

فعال کردن قطب‌های پژوهشی نیز باید بر اساس توانمندی‌ها و تخصص‌ها باشد که هم از موازی‌کاری‌ها جلوگیری کنیم و هم امورات مستقل روی زمین نماند.

● حجت‌الاسلام والمسلمین مهدی سجادی امین عضو هیئت علمی پژوهشکده زن و خانواده نیز در این نشست بیان کرد:

اصالت اصلی حوزه متمركز بر اصل تبلیغ است. ایجاد حلقه میانی بین نهادهای پژوهشی و تولید کنندگان دانش و کسانی که در ارتباط با آحاد مردم هستند بسیار مهم است. الگوی مطلوب و نمونه قابل دفاع آن است که یک پژوهشگر، علاوه بر تولید دانش، از یک ادبیات برخوردار باشد تا بتواند تولید محتوا را به شکل کارآمد بیان کند.

یکی از خلاها، فقدان حلقه‌های میانی است. نهادهای تبلیغی به جای اینکه به عرصه پژوهش بپردازند باید به وظایف خاص خود برسند. نهادهای تبلیغی، باید افرادی را تربیت کنند که دانشی که تولید شده است را به شکل کارآمد دنبال کنند.

● حجت‌الاسلام والمسلمین رفعتی نایینی استاد حوزه علمیه قم نیز در این نشست عنوان کرد:

فقدان راهبری در امر تبلیغ و تعدد مراکز تصمیم‌گیری آسیب‌های زیادی به این حوزه زده‌اند. باید کانون و شورای راهبری و راهبردی با حضور معاون تبلیغ و آموزش و مسئولین نهادهای تبلیغی و کارشناسان کششگر تشکیل شود که موضوعات مورد نیاز تهاجمی را دسته‌بندی و ارایه کنند.

برنامه روی شیوه‌های نوین تبلیغی بسیار مهم است. امروزه پنجاه درصد فضای تبلیغی ما باید روی فضای مجازی دنبال شود. شیوه‌های نوین در فضای مجازی باید با تمرکز روی تربیت مبلغ انجام شود.

فرمایشات رهبری معظم در ۲۱ تیر، یک مخاطب عام داشت و یک مخاطب خاص. این نهادهای عمومی و تخصصی باید فرمایشات رهبری معظم را محقق کنند. مدیریت حوزه باید آسیب‌شناسی کند که اولویت اول کار طلبه را روی اصل تبلیغ قرار دهد. کاربردی شدن پژوهش‌های تبلیغی، حضور پژوهشگران در میدان عمل و... از مهمترین بایسته‌های این حوزه است.

● حجت‌الاسلام والمسلمین انثی عشری مسئول دفتر فقه معاصر: برای استفاده و بهره‌وری باید مسیرهای خاص راهبری تبلیغ مشخص شود. باید طرف مقابل خود را نیز به‌خوبی بشناسیم. مشکل ما این است که تلاش می‌کنیم که آثار خود را از حوزه‌های علمیه بیرون ببریم. مشکل اصلی ما این است که زبان مشترک را هنوز یافت نکرديم.

www.ofoghhawzah.com

بسیاری از شبهات را در خود حل می‌کند.

آیت‌الله اعرافی در پایان بیان کرد: در عرصه تبلیغ، روح میدان، بسیار مهم است و جدایی استاد و محقق از میدان اصلی جامعه، یک آسیب بسیار بزرگ است. فاصله تدریس و تحقیق از میدان جامعه باید مد نظر سیاست‌گذاری‌ها باشد.

● **با چهارصد پروژه قرارداد تدوین شده است**

در ادامه نشست، حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی، در سخنانی گفت: سامانه نیازسنجی پژوهشی در حوزه ایجاد شده است که به‌سرعت در حال توسعه است؛ در عرصه توجه به اولویت‌های پژوهشی، کتابچه اولویت‌های دانشی در عرصه‌های مختلف در حال نگارش است. ۲۶ کارگروه نیز، به‌ارائه اولویت‌های میدانی و امروزین پژوهشی و تبلیغی همت گماشته‌اند.

وی گفت: برای کاربردی کردن پژوهش از طرح‌های دقیق و قوی حمایت می‌کنیم. از بیش از چهار هزار طرحی که ارائه شده، با چهارصد پروژه قرارداد تدوین شده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مقیمی حاجی اظهار کرد: امروزه به دنبال کارگروه‌هایی هستیم که نیازها و پژوهش را ناظر به دستگاه‌ها، به اسناد مبدل کند.

معاون پژوهش حوزه‌های علمیه گفت: در زمینه ارائه تولیدات علمی و مواجهه فعال و تهاجمی از تمام فعالان این عرصه در حوزه استقبال می‌کنیم. برای شناسایی اندیشه‌های جدید اندیشمندان غربی و اندیشکده‌های بیست سال اخیر، تمام این مراکز را رصد و تدوین کرده‌ایم تا بتوانیم، آخرین دغدغه‌هایی را که غربیان در خصوص ما دارند، دریافت کنیم و به آنها پاسخ دهیم.

● حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفری هنرندی عضو هیئت علمی گروه کلام مؤسسه امام خمینی نیز در این نشست عنوان کرد:

مقوله نیازشناسی مساله‌ای و موضوعی تبلیغ، از نیازهای مطرح در سطح جامعه به لحاظ موضوعی و مهارتی مهم است.

به نظر می‌رسد که همچون خلأبزرگی که ما بین دانشگاه و صنعت است داریم، باید در این عرصه پژوهش‌های خوبی که در پژوهشگاه‌ها انجام می‌شود را به سطح جامعه ببریم.

● حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفری هنرندی آن به مخاطب بسیار مهم است. در عرصه محتوایی خلائی نداریم بلکه مشکل ما در نوع انتقال است.

کتاب در ثنای آفتاب حُسن روانه بازار نشر شد

این کتاب، به بررسی زندگینامه علاحه حسن حسن‌زاده آملی ^{رحمته‌الله} اختصاص دارد.

چهارمین بخش از این کتاب، با عنوان «آثار عرفانی» به بررسی الهی‌نامه، ولایت تکوینی و انسان در عرف عرفان می‌پردازد.

بخش پنجم با عنوان «آثار فلسفی»، کتاب «سرح العیون فی شرح العیون»، کتاب «الجعل» و دروس «معرفت نفس» را مورد کنکاش قرار داده است. «آثار

تفسیری»، عنوان بخش ششم از کتاب حاضر بوده که انسان و قرآن را مورد بررسی قرار داده است. در بخش هفتم

با عنوان «آثار هیئت و نجوم»، معرفت الوقت والقبله، دروس هیئت و دیگر رشته‌های ریاضی و رسائل ریاضی

کتاب «در ثنای آفتاب حُسن؛ تکریم کتاب‌های علاحه ذوالفقون حسن حسن‌زاده آملی ^{رحمته‌الله}» منتشر شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، کتاب «در ثنای آفتاب حُسن؛ تکریم کتاب‌های علاحه ذوالفقون حسن حسن‌زاده آملی ^{رحمته‌الله}»، با تدوین بنیاد نخبگان استان مازندران و با همکاری بنیاد نخبگان استان قم و به‌کوشش مرتضی عبدی جاری در ۳۱۹ صفحه و به‌همت مؤسسه بوستان کتاب به چاپ رسید.

*ساختار اثر

این کتاب در ۱۰ بخش تألیف شده است؛ بخش اول و دوم، به بیان دیباچه و مقدمه می‌پردازد. بخش سوم از

